

Teories i història de l'educació

Codi: 101662

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	1	1
2500261 Pedagogia	OB	1	1

Fe d'errades

Les dates d'examen són incorrectes. Si us plau, consulteu el cronograma.

Professor/a de contacte

Nom: José Antonio Jordán Sierra

Correu electrònic: josep.jordan@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Joan-Carles Melich Sangra

Prerequisits

Per aquesta assignatura es recomana la revisió dels temes bàsics de Filosofia del Batxillerat

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als estudiants a l'estudi de les principals teories de l'educació que tenen vigència en el món contemporani, així com mostrar l'evolució històrica d'aquestes teories i de la seva implementació.

S'estudia el significat i el sentit de l'educació, la relació entre l'educació i la cultura occidental, el paper epistemològic de la pedagogia dins del conjunt de les ciències de l'educació i es presenten els models de les principals teories educatives des d'una visió crítica. En l'apartat històric s'estudien els moviments i els pedagogs que han estat històricament més rellevants i es ponderarà la seva vigència en el moment present.

Aquesta assignatura complementa altres matèries del grau (Mirem el món: Projectes Transdisciplinaris, Educació i contextos educatius, Aspectes biopsicològics de la persona i Bases sociopolítiques de l'educació) i posa els fonaments epistemològics de l'assignatura "Investigar en educació" i els filosòfics i històrics de "Antropologia i filosofia de l'educació".

Competències

Educació social

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.

Pedagogia

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els principals referents conceptuals i epistemològics que conformen les principals teories de l'educació.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
3. Comprendre els factors socials que intervenen en la gestació i desenvolupament de les actuals teories i corrents educatives.
4. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
5. Identificar i analitzar els episodis més rellevants de la història de l'educació i del pensament pedagògic.
6. Obtenir una visió històrica i crítica de l'evolució de la institució escolar per comprendre alguns dels factors que condicionen la seva renovació.
7. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
8. Reconèixer els principals problemes educatius i valorar les aportacions teòriques i pràctiques de renovació pedagògica que en el nostre país s'estan donant per afrontar-los.
9. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
10. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

TEORIES DE L'EDUCACIÓ

- Concepte d'educació i pedagogia.
- Actituds i disposicions fonamentals dels educadors.
- Corrents pedagògiques i autors de la Pedagogia Occidental.

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

- La paideia grega.
- Cristianisme i educació.
- La pedagogia moderna.

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra a continuació:

- Exposició en gran grup: Classe magistral, pràctiques a l'aula, exposició de treballs individuals i grupals, comentaris crítics de lectures.
- Seminaris: Dinàmiques de grup i resolució de casos, lectura i anàlisi de textos, realització treballs individuals o grupals i reflexions crítics sobre les pràctiques.

Totes les tasques d'aquesta assignatura segueixen 3 parts: activitat autònoma, activitat dirigida (gran grup i seminaris) i activitat supervisada.

La metodologia que s'usarà en aquesta assignatura tindrà en compte tant la perspectiva de gènere com l'atenció a la diversitat.

Situació COVID: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició en gran grup	30	1,2	1, 3, 5, 6, 8
Seminaris	15	0,6	1, 3, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Activitat supervisada	30	1,2	3, 8
Tipus: Autònomes			
Activitat autònoma	75	3	3, 5, 6

Avaluació

Per a superar l'assignatura, cal tenir una mitjana aritmètica mínima de 5. Una puntuació que sorgeix del càlcul entre les tres activitats d'avaluació. No obstant això, existeix la possibilitat de recuperar l'assignatura, sempre que es disposi d'una mitjana aritmètica de 3,5. Aquesta serà a través d'una nova i única activitat. En cas satisfactori, la nota màxima d'aquesta recuperació només podrà ser un aprovat (5 a 6,9).

La copia o plagi en qualsevol de les activitats d'avaluació constitueix un delicte i es penalitzarà amb un 0 en la nota final de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup.

Es tindrà en compte la capacitat de raonament, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació en totes les activitats d'avaluació (individuals i grupals). A més, cada estudiant haurà d'expressar-se de manera fluida, amb correcció i mostrant domini en la comprensió dels textos acadèmics. En aquest sentit, una activitat podrà ser retornada (no avaluada) o, fins i tot, suspesa si el professorat considera insuficients aquests aspectes bàsics d'expressió verbal i escrita.

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats d'avaluació es lliuraran a l'estudiant en un màxim de 20/25 dies mitjançant la publicació dels resultats al Campus Virtual o a l'aula.

L'assistència és obligatòria amb un mínim del 80% de les sessions de classe.

A continuació i, de manera provisional, s'esmenten les dates d'avaluació:

Grau d'Educació Social

1. Resolució i presentació d'un cas pràctic: 15 desembre
2. Comentari de Text: 24 desembre
3. Prova escrita: 24 gener

- Recuperació (exercici únic): 25 gener

Grau en Pedagogia

1. Resolució i presentació d'un cas pràctic: 19 desembre
2. Comentari de Text: 9 desembre
3. Prova escrita: 24 gener

- Recuperació (exercici únic): 24 gener

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de text (Individual)	40%	0	0	3, 4, 5, 6, 9
Prova escrita (Individual)	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 8
Resolució i presentació d'un cas pràctic (Grupal)	30%	0	0	3, 4, 7, 8, 10

Bibliografia

Arendt, H. (2009). *La condició humana*. Barcelona: Empúries.

Bauman, Z. (2007). *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. Barcelona, Arcàdia.

Bowen, J. (1985). *Historia de la Educación occidental* (3 vols). Barcelona, Herder.

Carbonell, J. (2015). *Pedagogías del siglo XXI. Alternativas para la innovación educativa*. Barcelona: Octaedro.

Carr, W. (2002). *Una teoría de la educación*. Madrid: Morata.

Dewey, J. (1938). *Experiencia y educación*. Madrid: Biblioteca Nueva.

Duch, Ll. (1997). *La educación y la crisis de la modernidad*. Barcelona, Paidós.

Foucault, M. (2005). *Hermenéutica del sujeto*. Madrid, Akal.

Freire, P. (2012). *Pedagogía del oprimido*. Madrid: Siglo XXI.

García, A. (2017). *Otra educación YA es posible. Una introducción a las pedagogías alternativas*. Albuixech: Llitera libros.

Marrou, H. I. (2004). *Historia de la educación en la Antigüedad*. Madrid, Akal.

Martín, X. (2020). Una pedagogía a favor de la inclusión. *RES, Revista de Educación Social*, 20, enero-junio, 139-155.

Meirieu, P. (1998). *Frankenstein educador*. Barcelona, Laertes.

- Meirieu, P. (2009). *Pedagogia: el deure de resistir*. Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Mèlich, J. C. (2019). *La sabiduría de lo incierto. Lectura y condición humana*. Barcelona, Tusquets.
- Nussbaum, M. (2005). *El cultivo de la humanidad*. Barcelona: Paidós.
- Rancière, J. (2003). *El maestro ignorante*. Barcelona, Laertes.
- Steiner, G. (2004). *Lecciones de los maestros*. Madrid, Siruela.
- Steiner, G.; Ladjali, C. (2005). *Elogio de la transmisión. Maestro y alumno*. Madrid, Siruela.
- Van Manen, M. (1998). *El tacto en la enseñanza. Hacia una pedagogía de la sensibilidad*. Barcelona, Paidós.
- Van Manen, M. (2004). *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona, Paidós.

Programari

No és necessari cap tipus de programari específic.